

9

Orta Asya'ya özgü
Kar Leoparları
tehlike altında

Engelsiz emek

44 yaşındaki yürüme engelli Roza Begaliyeva ve 29 yaşındaki kronik böbrek hastası Cıldız İmanbayeva engellerine rağmen yaşamın zorluklarına el ele göğüs geriyor. Açtıkları güzellik salonunda engellerini bir nebze de olsa unutarak geleceğe umutla bakıyor ve gençlere örnek oluyorlar.

Kırgız milli içecekleri

Türkiye'nin Türk kahvesi, Fas'ın nane çayı, İrlanda'nın kahvaltılık çayı, Kahire'nin kakuleli kahvesi, Kenya'nın mazıva lalası, Ukrayna'nın uzvarı. Bu liste böyle uzayıp gider. Bu içecekler tıpkı yiyecekler gibi ülkeden ülkeye değişip, kendine has tatlar sunmakta.

GAZETE **Manas**

KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ UYGULAMA GAZETESİ

KASIM 2019 / SAYI: 74

www.manas.edu.kg

KTMÜ en iyi üniversiteler arasında

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ) uluslararası üniversitelerin rating ölçümünü yapan İngiliz Şişirici Quacquarelli Symonds (QS) tarafından açıklanan Doğu Avrupa ve Orta Asya'nın en iyi üniversiteleri listesine girdi.

Düğün masrafları
cep yakıyor!

10

11

Bir saatlik
gelin

HABER: BATUHAN ATEŞ
FOTO: ÖMER KÜFREVI
BATUHAN ATEŞ

Yrd. Doç.
Dr. Karımşakov konuşmasını şu ifadelerle sürdürüyor:

"Uluslararası üniversiteler alanında kendi pozisyonumuzu görmek için üniversitemizin misyonu ve vizyonuna bağlı bazı özelliklerimiz bulunuyor. Bu özelliklerimizin başlıcaları; Türk Dünyası'ndaki öğrencilerin üniversitemizde eğitim görmesi, üniversitemizin iki ülke tarafından kurulması ve desteklenmesi gibi hususlar. Fakat tabii ki bölgesel araştırma kriterlerini dikkate aldığımızda üniversiteler arasında 190'ıncı sırada bulunmamızı büyük bir başarı olarak niteliyorum. Çünkü daha köklü geçmişe sahip üniversitelerin bile girmekte zorlandığı bu listede 25 yıllık bir geçmişe sahip olan bizim gibi genç bir üniversitenin girmesini büyük başarı olarak görüyorum. Günümüzde üniversitelerin tanınması artık daha çok bilişim teknolojileri üzerinden görünür hale geliyor. Bu açıdan baktığımızda bu tür dünya sıralamalarına üniversitemizin girebilmesi için bizim hem araştırma ve eğitim hem de topluma hizmet süreçlerine katılımımızın hangi seviyede olduğunu göstermesi açısından büyük bir avantaj sağlıyor."

Yrd. Doç. Dr. Karımşakov değerlendirmelerini şu sözlerle sürdürdü: "Orta Asya üniversitelerinden bu sıralamaya giren toplamda 24, Türkiye'den ise 51 üniversite var. QS sıralamalarında Kazakistan'daki üniversitelerin daha tecrübeli olduğunu söyleyebiliriz. Özbekistan'da ve Kazakistan'da bu tür üniversitelerin dünya sıralamasına girme çabalarına yönelik yeni devlet politikaları uygulanmaya başlandı. Üniversitemiz son yıllarda Kırgızistan ve Orta Asya'da adını daha yükseğe duyurmaya başladı. Üniversitemizin bir sonraki QS sıralamasındaki esas amacı daha üst basamaklara çıkmaktır."

KTMÜ en iyi üniversiteler arasında

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ) uluslararası üniversitelerin rating ölçümünü yapan İngiliz şirketi Quacquarelli Symonds (QS) tarafından açıklanan Doğu Avrupa ve Orta Asya'nın en iyi üniversiteleri listesine girdi

QS tarafından 2020 yılı Doğu Avrupa ve Orta Asya'nın en iyi üniversitelerinin sıralaması açıklandı. KTMÜ Doğu Avrupa ve Orta Asya'daki 350 üniversitenin bulunduğu listede 190'ıncı sırada yer aldı. Konunun detaylarını KTMÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi ve KTMÜ'nün QS Takip ve Koordinasyon Sorumlusu Yrd. Doç. Dr. Kamalbek Karımşakov ile konuştuk.

"Özel olarak başvuru yapmak gerekiyor"

1990 yılında Nunzio Quacquarelli tarafından kurularak faaliyetlerine başlayan İngiliz şirketi QS dünyanın en iyi üniversitelerini belli kriterlere göre her yıl sıralıyor. QS tarafından en iyi üniversitelerin yer aldığı değer-

lendirmeye girmek için özel başvuru yapıldığını söyleyen KTMÜ QS Takip ve Koordinasyon Sorumlusu Yrd. Doç. Dr. Karımşakov, "Ma-

nas Üniversitesi olarak 2020 yılı Doğu Avrupa ve Orta Asya'nın 354 üniversitesi arasında 190'ıncı sırada yer aldık. Bu değerlendirmede yer

almak için özel bir başvuru yapılıyor. Belli bir döneme ilişkin veriler isteniyor. Ama bu değerlendirmeye başvuru yapan her üniversite sıralamaya hemen dahil olamıyor. Çünkü bu araştırmaya dahil olabilmek için bir takım kriterleri başvuruyu yapan üniversitenin yerine getirmesi gerekiyor." diyor.

QS'in değerlendirme kriterleri

QS şirketi, üniversitenin akademik itibarı, mezunların istihdam oranları, araştırmaları, işverenlerle ilişkileri, üniversitede çalışan yabancı öğretim üyelerinin sayısı, üniversitede eğitim gören yabancı öğrenci sayısı, üniversitenin web sitesi sıralaması, araştırma kapasitesi, akademik yayınları ve yayınlara yapılan atıf sayısı gibi kriterlere göre üniversiteleri değerlendiriyor.

QS'in kriter tablosuna göre üniversiteleri ölçme puanına, akran denetiminde yüzde 40, fakülte öğrenci oranında yüzde 20, her fakülte için atıf alan akademik alıntı sayısında yüzde 20, mezunların istihdam oranında yüzde 10, uluslararası öğrenci oranında yüzde 5 ve uluslararası öğretim görevlileri oranında yüzde 5 etki ediyor.

"KTMÜ büyük bir başarı elde etti"

QS'in açıkladığı sıralamada KTMÜ'nün uluslararası üniversiteler arenasında kendi pozisyonunu görme imkanı elde ettiğini ifade eden

KTMÜ'de Cumhuriyet Bayramı Coşkusu

HABER: MEDIAMANAS
FOTO: ÖMER KÜFREVİ

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nde (KTMÜ) Türkiye Cumhuriyeti'nin 96. kuruluş yıl dönümü vesilesiyle kutlama programı düzenlendi

Cengiz Aytmatov Külliyesi Kasım Tınistanov Konferans Salonu'nda 28 Ekim'de gerçekleştirilen programa Türkiye Cumhuriyeti (T.C.) Cumhurbaşkanlığı Başkanışmanı ve KTMÜ Denetleme Kurulu Üyesi Yalçın Topçu, T.C. Bışek Büyükkelçisi Cengiz Kamil Fırat ve Büyükkelçilik Müşavirleri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bışek Temsilcisi Atınç Keskin, KTMÜ Rektörü Prof. Dr. Sebahattin Balcı ve Rektör Vekili Prof. Dr. Asılbek Kulmırzayev, TİKA Bışek Program Koordinatör Yardımcısı Fatih Abdi Çetin, Kırgızistan Ahıska Türkleri Derneği Başkanı Atamşa Dursunov, akademisyenler, öğrenciler ve basın mensupları katıldı.

Program saygı duruşu ve milli marşların okunmasıyla başladı. Açılış ve protokol konuşmalarının ardından TRT yapımı Cumhuriyet Belgeseli gösterildi. Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Alparslan Aşık'ın "Atatürk'ün anlatımıyla Cumhuriyet'in ilanı" adlı konferansıyla devam etti.

"Cumhuriyetimiz ilelebet payidar kalacaktır"

Açılış konuşmaları kapsamında söz alan KTMÜ Rektörü Prof. Dr. Balcı, Türkiye Cumhuriyeti'nin köklü bir geçmişe sahip olduğunu ve Türk milletinin 19.yüzyılın sonlarından itibaren makus bir talihe sahip olduğunu belirtti. Canlı her varlık gibi devletlerin de yorulmaya ve yıpranmaya maruz kaldığını söyleyen Rektör Prof. Dr. Balcı konuşmasını şu ifadelerle sürdürdü: "Türkiye Cumhuriyeti, arkasında 16 büyük devlet kurmuş, 3 kıtada medeniyetler inşa etmiş bu aziz milletin evlatları, o tecrübeyi şimdi bir kere daha yaşamış olarak, bir daha böyle bir makus tarihi

tekerrür ettirmeyecektir. Türkiye Cumhuriyeti Kurucumuz Ulu Önder Atatürk'ün dediği gibi, 'ilelebet payidar kalacaktır.'"

KTMÜ'nün geleceğin Büyük Türk Milletini oluşturacak yeni nesilleri yetiştirmek gibi kutsal bir görev ifa ettiğini belirten Rektör Prof. Dr. Balcı konuşmasına şu ifadelerle son verdi: "Çok Kıymetli Kardeşlerimiz, biz büyük bir sorumluluk taşıyoruz. KTMÜ büyük idealin bir parçası olarak buradadır. Bin yıldan sonra bir araya gelmiş iki kardeş, yeni bir dünyaya, yeni bir iklime gidiş için büyük bir kararlılık içerisinde yoluna devam etmektedir. Manas Üniversitesi 21. yüzyılın yeni medeniyetini inşa edecek olan büyük Türk Milleti'nin neferlerinin, büyük Türk Milleti'nin bu davasını geleceğe taşıyacak olan üstün vasıflı gençlerin yetiştiği ve yetişeceği yer olacaktır. Bu büyük yürüyüşte, bu kutlu yürüyüşte Türkiye Türkü de Kırgız Türkü de Kazak Türkü de Azerbaycan Türkü de Türkmen de Özbek de Tatar da Başkurt da Tuvalısı da aynı davanın bir ferdi olarak, asla arkaya bakmadan bu davayı geleceğe taşıyacaktır. Manas Üniversitesi, işte böyle bir davayı geleceğe taşıyacak ve böyle bir geleceği inşa edecek gençliğe hizmet etmektedir."

"Eğitim ve bilimde batılı ülkeleri geçebiliriz"

Türk dünyasının batılı ülkelerle eğitim ve bilimde yarışabilir bir seviyeye gelmesi için Manas Üniversitesi'nin somut bir örnek teşkil ettiğini belirten Rektör Vekili Prof. Dr. Kulmırzayev programın katılımcılarına hedeflerin daima yüksek olması gerektiğini söyledi. Rektör Vekili Prof. Dr. Kulmırzayev, "Bizlerin 'Batı ülke-

lerinin başardıklarını başaramayız, biz onlardan gerideyiz, aklımız ve gücümüz yetersiz kalıyor' şeklinde komplekslerimiz var. Bu algıdan kurtulmamız gerekiyor. Üniversitemizde, Batı ülkelerindeki bilim insanları ne yapıyorsa, bunu bizim de yapabildiğimizi gösteriyoruz. Bilimsel makalelerimiz, bilim merkezlerimizle her açıdan yeterli işlerin üniversitemizde yapılabildiğini gösteriyoruz. Bu tüm Türk dünyasına örnek olmalı, motivasyon kaynağı olmalı. Belki biz komplekslerimizden kurtulup birliğimizi korur, gençlerimize iyi bir eğitim

verir, yüksek teknolojiyle, bilimle çalışırsak bundan daha da başarılı işler yapabiliriz. Hatta biz o zaman Batı ülkelerinin içinde değil, önünde bile olabiliriz. Üniversitemiz son yıllarda çok büyük başarılarla imza attı. Bunları kim yaptı? Bunu üniversitemizin akademisyenleri gerçekleştirdi. Bununla gurur duymalı ve gelecekte daha da büyük başarılarla imza atmalıyız." diye konuştu.

"Geldikleri gibi giderler..."

Protokol konuşmaları kapsamında söz alan T.C. Cumhurbaşkanlığı Başkanışmanı ve KTMÜ

Denetleme Kurulu üyesi Topçu, 100 yıl önce İtilaf Devletleri tarafından savaşın zaferle sonuçlanmasıyla dönemin 7 güçlü ülkesinin Osmanlı Devleti'ne baskı uygulayarak topraklarını işgal etmek istediğini söyledi.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Başkanışmanı ve KTMÜ Denetleme Kurulu üyesi Topçu, "İngiliz'i, Alman'ı, Fransız'ı, tıpkı bugünkü gibi, hepsi hep birlikte üstümüze geldiler. Sarı saçlı, mavi gözlü, Türk'ün atası bir kahraman çıktı. İstanbul'da onların geldiği gemilere baktı. Herkes ah tüh ederken, o dedi ki 'Geldikleri gibi giderler..' ve aynen öyle oldu. Bundan tam 100 yıl önce, o sarı saçlı mavi gözlü adam Samsun'a ayak bastı ve döndü Anadolu'ya baktı. Anadolu'daki kardeşlerini yanına aldı, onlara güvendi ve yedi düvelin piyonlarını Sakarya ve Dumlupınar'dan sonra denize döktü." dedi.

Dostluk köprüsü: KTMÜ

Azeri, Kırgız, Kazak, Özbek, Türkmen, Anadolu Türkü ve Ahıska Türkü'nün aynı soydan geldiğini belirten T.C. Bışek Büyükkelçisi Fırat ise üniversite öğrencilerine, "KTMÜ bizim için çok önemli. Güzel bir dostluk köprüsü. Bizim buradaki amacımız sizlerin bir araya gelmeniz, birbirinizi tanımanız, anlamamız. Sizler geleceğin ortak dostluk köprüsünüz." sözleriyle seslendi.

Türkiye Cumhuriyeti'nin binlerce kilometre uzaklıktan gelip Kırgızistan'da üniversite kurduğunu belirten T.C. Bışek Büyükkelçisi Fırat, "Üniversiteyi kurmadaki amacımız: insanlık, medeniyet, kalkınma, istikrar. Biz bunu kendi coğrafyamızda da yapacağız, buralarda da yapacağız. Buna gücümüz yetecek. Manas Üniversitesi'ni el üstünde tutacağız. Bu dostluk köprüsünü geliştireceğiz... Devam edeceğiz; kimse bizi engelleyemez." diyerek konuşmasını tamamladı.

ÖSYM Başkanı Prof. Dr. Halis Aygün KTMÜ'yü ziyaret etti

HABER: MEDJAMANAS
FOTO: ÖMER KÜFREVI

Türkiye Cumhuriyeti Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) Başkanı Prof. Dr. Halis Aygün ve beraberindeki heyet, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'ni (KTMÜ) ziyaret etti. Ziyaret kapsamında iki kurum arasında daha önce yapılmış olan iş birliği protokolü de yenilendi.

Konuk heyet Rektörlük Senato Salonu'nda 10 Ekim'de Senato üyelerinin de katılımıyla Rektör Prof. Dr. Sebahattin Balcı ve Rektör Vekili Prof. Dr. Asılбек Kulmırzayev tarafından ağırlandı.

Toplantıda ÖSYM Başkanı Prof. Dr. Aygün ve ÖSYM Başkan Yardımcısı Prof. Dr. İsmail Ak-yol'a üniversite tanıtım filmi ve göçebe oyunları ile ilgili film izlettirildi, üniversitenin gelişim süreci hakkında bilgi verildi, iş birliği protokolü imzalandı.

İki kurum arasında 12 Mayıs 2013'te imzalanmış olan İş Birliği Protokolü'nün kapsamı genişletilirken, ÖSYM sınavlarının Manas ÖSYM tarafından Bişkek'te tekrar yapılmaya başlanması hususu görüşüldü.

Rektör Prof. Dr. Balcı, konuklara hitabında, "Üniversitemiz Kırgızistan'ımızdaki yükseköğretim her yönüyle gelişmesine destek veren gelişmiş bir üniversite olarak yoluna devam ediyor. Aynı zamanda Orta Asya'da ve Türk dünyasında derin bir uluslararası tecrübe ile her türlü işi ve iş birliklerini yürütüyor. Bu çerçevede ÖSYM Başkanlığı'mızla da uzun yıllardan beri yapmakta olduğumuz iş birliklerini, çalışmalarımızı devam ettiriyoruz. ÖSYM Başkanlığı'mızın modeli alınarak üniversitemizin öğrenci seç-

me ve yerleştirme işleri Manas ÖSYM Başkanlığı adıyla yürütülmeye başlandı ve halen de bu çerçevede yolumuza de-

vam ediyoruz. Aynı zamanda T.C. ÖSYM Başkanlığı'mızın Bişkek Koordinatörlüğü görevini de yürütüyoruz. Bu bağ-

lamda bundan sonra yapacağımız çalışmalarda da sizin bu ziyaretiniz çok önemli bir aşama olacaktır. İnaniyoruz ki yapacağımız görüşmelerle, sizin yapacağınız tespitlerle bundan sonra Manas Üniversitesi, bölgesinde T.C. ÖSYM Başkanlığı ile çok daha etkin iş birlikleri yapabilecek şartlara, imkânlarla ve istekliliğe sahip olacaktır. Sizlerin de bu konudaki katkılarınızı biliyoruz. Bize her türlü desteği vereceğinizi de biliyoruz. Manas Üniversitesi olarak bizim de size her türlü desteği vermekten asla geri durmayacağımızı ifade etmek istiyorum. Bu duygularla bugüne kadar sürdürdüğümüz iş birliğinden elde etmiş olduğumuz çok olumlu sonuçlardan dolayı ÖSYM Başkanı'na ve Başkanlığın tüm mensuplarına çok teşekkür ediyoruz. Yapmış olduğunuz çalışmalarla bizim coğrafyamızda Türkiye ile ilişkisi olan, Türkiye ile bir ümide sahip olan ve beklentisi olan herkese esasen bir kapı aralmış oluyorsunuz. Bu da burada yaşayan herkesin Türkiye tarafından bilindiğini, farkında olduğunu, kendilerine kıymet verildiğini ifade etmektedi. Bişkek'te ya da Kırgızistan'da yaşayan sadece Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak değil bütün bu coğrafyadaki Türk Cumhuriyetlerinden oluşan kardeşlerimizin Türkiye ile olan bütün iş, işlemlerinde

ve beklentilerinde KTMÜ, T.C. ÖSYM Başkanlığı ile iş birliği yaparak onlara çok büyük bir ümit ve destek veriyor. Bunu sürdürmekte büyük yarar olduğunu söylemek istiyorum." sözlerini söyledi.

Rektör Vekili Prof. Dr. Kulmırzayev de "Türkiye'deki çeşitli kurumların temsilcileri üniversitemize ziyarette bulunuyorlar. Bu ziyaretlerin Kırgızistan'a büyük faydaları oluyor. T.C. ÖSYM Başkanlığı'nın ziyaretinin de Kırgızistan için önemli bir yeri var; çünkü Kırgızistan'ın yükseköğretim sisteminde son 10 yılda önemli reformlar yapıldı. Bu bağlamda yükseköğretim kurumlarına öğrenci seçmek ve yerleştirmek de büyük bir önem arz ediyor. İyi öğrenim gören öğrencilerin üniversiteye seçilmesi gerekiyor. Bu açıdan Türkiye'nin tecrübesi bizim için değerli. Öte yandan ÖSYM Başkanlığı'nın tecrübesi üniversitemizde mevcut. Yani sisteminiz Kırgızistan'da KTMÜ eliyle sınanmış bir sistem. Bunun Kırgızistan genelinde uygulanabilmesine yönelik bir teklifte bulunulabilir. ÖSYM Başkanı'mız Kırgızistan ziyaretleri süresince Millî Eğitim Bakanlığı'mızın ilgili kurumları ile yapacağı görüşmelerde bu konuyla ilgili fikirlerini ifade edecektir. Tecrübemiz Türkiye'nin ölçme, seçme ve yerleştirme sisteminin Kırgızistan'da da uygulanabileceğini ve çok olumlu sonuçlanacağını gösteriyor." dedi.

ÖSYM Başkanı Prof. Dr. Aygün ise "Ata yurt olarak bildiğimiz bu topraklarda, Tanrı Dağları'nın eteklerinde, dost ve kardeş ülke Kırgızistan'da olmanın dolayı çok mutlu olduğumu ifade etmek istiyorum. Bu modern kampüsü ve iki Devletin ortak üniversitesi Manas Üniversitesi'nin gelmiş olduğu bu noktayı görmekten çok mutlu oldum, gurur duydum. Burada sınavlarımıza tekrar başlamayı kurum olarak biz de arzu ediyoruz. Bu ziyaretimiz de o kapsamdadır. Hem bizzat sizleri ziyaret etmek ve Üniversiteyi görmek hem de burada sınav yaptığımız mekânları görmek için buradayız. Döndükten sonra da bununla ilgili çalışmalarımızı, değerlendirmelerimizi yapacağız." diye konuştu.

Konuşmaların ardından protokol imzalandı, karşılıklı plaket takdiminde bulunuldu ve hatıra fotoğrafı çekildi.

TBMM Milletvekili Öçal öğrencilerle buluştu

HABER: MEDIAMANAS
FOTO: ÖMER KÜFREVİ

Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü tarafından gerçekleştirilen etkinlikle Kasım Tınistanov Konferans Salonu'nda 21 Ekim'de "Günümüzde Gençler ve Gençlerin Eğitimi: Fırsatlar ve Riskler" konulu sunum yapan Milletvekili Öçal, hayatı boyunca edindiği engin tecrübeyi öğrencilerle paylaştı.

Program milletvekili Öçal'ın özgeçmişinin okunması ve Sosyoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mustafa Orçan'ın bilgilendirme konuşmasıyla başladı. Milletvekili Öçal, sunumu-

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Milletvekili ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi Habibe Öçal, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ) öğrencileriyle buluştu.

nun ardından, kendisini ilgiyle dinleyen öğrencilerin sorularını cevaplandırdı.

Rektör Prof. Dr. Sebahattin Balcı, teşekkür konuşmasında, "İlim üreten bir medeniyetin çocuklarıyız. O hâlde yeniden bir medeniyet kurabiliriz. Sayın Milletvekilimizin de söylediği gibi dik duran, omurgalı olan yeni bir medeniyet kurabilecek kadar

güçlü, kuvvetli olduğumuzu hissedip bunun için çok çalışmalıyız. Çok çalışarak, kendimizden çok şey vererek bir gelecek oluşturabiliriz. Başkalarından elde ettiğimiz konfor bizi sadece uyuşturur. O konfor bizi köleleştirir. O halde çalışma zamanı, elimizdeki imkânları en iyi kullanma zamanıdır. Bir ve beraber olma zamanıdır. Birimizin bildiğini herkesle paylaş-

ma zamanıdır. Onun için Türk dünyasının iki yakası bir araya geldi. Doğu ve Batı yakası bir araya geldi ve KTMÜ'de buluştu. Manas, buluşma noktasıdır. Manas, bu yeni medeniyetin kurucularının yetişeceği kutlu bir ocaktır. Bugün Allah'a şükür ocağımız yanıyor, dumanı tütüyor. İşliğimiz, bulunduğumuz yerden en uzak noktaya kadar gidecek, bu aydınlanmaya biz de katkıda

bulunacağız. Bizim iddiamız büyük, yolumuz uzun, işimiz çok, zamanımız yok. İşte bu yolda geleceğimiz, sizlersiniz. Size çok güveniyorum. Sayın Milletvekilim birçok işine rağmen Türkiye'den gelip bizimle beraber oluyorsa, bu davaya olan inancının, bu davaya kuvvet verme gayretinin ve bilgisini bizimle paylaşma arzusunun bir sonucu olarak buradadır. Kendilerine çok teşekkür ediyorum. Sizlerin varlığı, bizlerin teminatıdır. Bu teminatı alarak, sorumluluklarımızı bilerek, gece gündüz çalışacağız." dedi.

İLEF mezunu 4. Türk Dünyası Belgesel Film Festivali'nde Birinci oldu

HABER: MEDIAMANAS
FOTO: ÖMER KÜFREVİ

Dördüncüsü düzenlenen "Türk Dünyası Belgesel Film Festivali" öğrenci kategorisinde 'en iyi belgesel film' ödülünü yönetmenliğini İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Mezunu Aydana Topçubayeva'nın yaptığı "Ayana" adlı film kazandı.

Festivalde birinciliği elde eden "Ayana" adlı film başta olmak üzere dereceye giren filmler "9 Ülke 9 Şehir Bir Festival" sloganıyla Türkiye, Kırgızistan, Kazakistan, Özbekistan, Azerbaycan, Makedonya, Macaristan, Bosna Hersek ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yapılan etkinliklerle gösterilecektir.

Öğretim görevlisi Dr. Gülzada Stanaliyeva'nın danışmanlığında, Gazetecilik Bölümü mezunu Topçu-

bayeva'nın bitirme tezi çalışması olarak hazırladığı "Ayana" adlı belgesel filmde 9 yaşında küçük bir kız çocuğu olan Ayana'nın Kırgız milli oyunu Kök Börü'de oynamak için verdiği mücadele ve günlük yaşamı anlatılmaktadır.

Festival'e Türk dili konuşan ülkelerden profesyonel ve öğrenci kategorisinde yaklaşık 150 çalışma katılmıştı.

4.Türk Dünyası Belgesel Film Festivali Kırgızistan Gösterimleri yapıldı

HABER: MEDIAMANAS
FOTO: ÖMER KÜFREVİ

İletişim Fakültesi Sinema Salonu'nda 21-22 Ekim 2019'da yapılan Kırgızistan gösterimlerinin açılış programına Kırgız Cumhuriyeti Kültür, Enformasyon ve Turizm Bakanı Azamat Camankulov, Eski Kültür, Enformasyon ve Turizm Bakanı ve Cogorku Keneş Milletvekili Sadık Şer-Niyaz, Türk Dünyası Gazeteciler Federasyonu (TDGF) Genel Başkanı Menderes Demir, KTMÜ Rektörü Prof. Dr. Sebahattin Balcı, Rektör Vekili Prof. Dr. Asılбек Kulmırzayev, akademisyenler ve öğrenciler katıldı.

KTMÜ Rektörü Prof. Dr. Balcı, açılış konuşmasında, gençlerin bilim kadar kültürel değerlerle de donatılması gerektiğini, toplumun değerlerini öğrenerek yetişen bir neslin toplumun değerlerini barındıran bir gelecek oluşturma yolunda da çok güçlü adımlar atacağını ifade etti. Bu nedenle KTMÜ'de kültür, turizm, tarih ve dille ilgili faaliyetlere büyük önem verildiğini anlatan Prof. Dr. Balcı, bu faaliyetleri yürüten toplumla, toplumdaki kuruluşlarla birlikte hareket etmenin üniversitenin gücünü arttırdığını, bu konudaki faaliyetleri her zaman destekleyen Kırgız Cumhuriyeti Kültür, Enformasyon ve Turizm Bakanı Camankulov ile Eski Bakan ve Milletvekili Şerniyaz'a çok teşekkür ettiğini söyledi. Manaslı gençlerin başarılarından büyük gurur duyduğunu dile getiren Rektör Prof. Dr. Balcı, festivalden birincilik ödülüy-

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nde (KTMÜ) bu yıl dördüncüsü düzenlenen "Uluslararası Türk Dünyası Belgesel Film Festivali" filmlerinin gösterimleri yapıldı.

le dönen Gazetecilik Bölümü mezunu Aydana Topçubayeva'yı kutladı ve bu başarıda emeği geçen akademisyenlere teşekkür etti.

TDGF Genel Başkanı Demir, Festival ile Türk dünyası halklarının ortak engin kültürünü belgesel marifetiyle öncelikle kendilerine göstermeyi, ar-

dından bütün bunları insanlığın faydasına sunmayı hedeflediklerini söyledi. TDGF Genel Başkanı Demir, bu yolda kendilerine her türlü desteği veren Türk dünyası üniversitelerine ve özellikle hem büyük desteğiyle hem de öğrencilerinin festivaldeki başarılarıyla festivali zenginleştiren KTMÜ'ye şükranlarını sundu.

Kırgız Cumhuriyeti Kültür, Enformasyon ve Turizm Bakanı Camankulov, kültürel faaliyetlerin aynı kökten gelen halklara ortak değerlerini hatırlattığını, Türk halklarının kardeşliğini pekiştirdiğini söyledi. Sinemaya bu bakımdan çok büyük ihtiyaç olduğunu belirten Bakan Camankulov, bu tür faaliyetleri her zaman des-

telemeye devam edeceklerini vurguladı.

Milletvekili Şerniyaz da kültürene ve diline özen göstermeyen halkların tarih sahnesinden silindiğini, Türk dünyasını oluşturan halkların değerlerini yaşatmak için her türlü çabayı sarf etmesi gerektiğini ifade etti. Türk dünyasının değerlerine ve bu değerleri koruyup temsil eden insanlarına saygı göstermesi durumunda büyük bir millet olabileceğini ifade eden milletvekili Şer-Niyaz, bütün bu değerleri beyaz perdeye yansıtarak tanıtan, ortak hafızayı güçlendiren bu festivale her zaman destek olacaklarını ve bu tür etkinliklerin artırılması için çalışmaya devam edeceklerini belirtti.

Yönetmenliğini yaptığı "Ayan" adlı filmle öğrenci kategorisinde 'en iyi belgesel film' ödülünü kazanan KTMÜ Mezun Aydana Topçubayeva da festival ve filmle ilgili düşüncelerini dile getirdi. Konuşmaların ardından plaket takdimleri yapıldı ve hatıra fotoğrafı çekirildi.

"9 Ülke 9 Şehir Bir Festival" sloganıyla gerçekleştirilen Türk Dünyası Belgesel Film Festivali'nde bu sene dereceye giren filmler, 5 Ekim 2019'da, TRT'nin Tepebaşı Stüdyosu'nda Türkiye, Kırgızistan, Kazakistan, Özbekistan, Azerbaycan, Makedonya, Macaristan, Bosna Hersek ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden katılımcılara gösterildi.

Engelsiz emek

HABER:
AYGERİM TURDALIYEVA

44 yaşındaki yürüme engelli Roza Begalyeva ve 29 yaşındaki kronik böbrek hastası Cıldız İmanbayeva engellerine rağmen yaşamın zorluklarına el ele göğüs geriyor. Açtıkları güzellik salonunda engellerini bir nebze de olsa unutarak geleceğe umutla bakıyor ve gençlere örnek oluyorlar.

Aralık 2002'de Kazakistan'ın Taraz şehrinde çalışmak için bulunduğunu söyleyen Roza Begalyeva yaşadığı trafik kazasının ardından yürüme yetisini kaybediyor. Kazada birçok uzvu zarar gören Begalyeva o gün yaşadıklarını şu sözlerle anlatıyor: "Bir gün yolun karşısına geçerken aniden bir araç bana çarptı. Kazanın etkisiyle kaburgalarım ve kalçamda kırıklar meydana geldi. İç organlarım özellikle böbreklerim, midem ve karaciğerimde büyük hasar oluştu. Acil olarak ameliyata alındım. Kısa süre sonrada Kırgızistan'a getirildim. Daha sonra ikinci ameliyatım sinir hasta-

lıkları cerrahı tarafından sırt bölgemde gerçekleştirildi. İki ameliyatımın arasında iç organlarımın iyileşmesi için 3 ay gibi bir süre beklememiz gerekiyordu. Doktorlar bu sürenin tamamlanmasını beklemeden ameliyatımı yaptılar ve ameliyatın ardından yürüme yetimi kaybettim."

"Annem benim her şeyim"

Yürüme yetisini kaybettikten sonra hayatı tam anlamıyla kaba dönüştüren Begalyeva yaklaşık 15 yıl evden dışarı çıkamıyor, sosyal yaşamdan uzak kalıyor. 15 yıllık bu süreçte Begalyeva'nın an-

nesi hiçbir zaman onu sosyal yaşamdan soyutlamıyor, aksine kendisinin de yapabileceği işlerin olduğunu söyleyerek onu sürekli motive ediyor. Begalyeva'nın annesi onu evde kendisinin yapabileceği daha kolay işlere yönlendiriyor, hatta örgü örmeyi ve oyuncaklara kılıf örmeyi öğretirken bir de eline altın bilezik takıyor. Bir süre sonra Begalyeva ördüğü el işi göz nuru emeklerine yoğun bir talep görüyor.

10 yıl önce babasını kanser hastalığından kaybeden Begalyeva, iki abisini de toprağa veriyor. Trafik kazasının ardından annesi ve 2 kardeşi ile

yaşam mücadelesini sürdüren Begalyeva hayattaki en büyük destekçisinin annesi olduğunu ifade ediyor. Begalyeva geçirdiği kazanın ardından kıyafetlerini giyme ve yemek yeme gibi temel ihtiyaçlarını bile karşılamakta zorlandığı zamanlarda en büyük yardımcısının annesi olduğunu söylüyor. Annesine minnettar olduğunu aktaran Begalyeva şu açıklamaları yapıyor: "Annem geçirdiğim zor zamanlardaki en büyük destekçim oldu. Sıkıldığım ve ümitsizliğe kapıldığım anlar annem bana yapabileceğim meşguliyetler çıkarıyor ve beni hayata bağlıyordu. Bana ev işlerinde ve yemek hazırlamada öğretmenlik yapıyordu. Beni sık sık gezmeye çıkarıyordu. Annem tanıdığım en güçlü kadındır".

"Hayatımın akışını değiştiren gün"

Sosyal medyada yeni arkadaşlıklar edinen Begalyeva bir gün sosyal medyadan ta-

nıştığı arkadaşının vasıtasıyla engellileri topluma kazandırmaya yönelik bir eğitim programına katılıyor. Bu günü ise "hayatının akışını değiştiren gün" olarak atfediyor. Begalyeva katıldığı programa ilişkin şunları söylüyor: "Eğitim programının katılımcılarının tamamı benim gibi engelli insanlardı. Bu engelli insanların diğer tüm insanlar gibi özenle giyindiklerini ve programa katıldıklarını gördüm. Ardından 'ben de hayata bu arkadaşlarım gibi dört elle sarılmalıyım' diyerek kendime söz verdim. Benim için eğitim programına katılmak hayatımın akışını değiştiren gün oldu. O günden sonra daha çok eğitim programlarına katılmaya başladım. Bu programlarda engelli arkadaşlarıma örgü örme işlerine ilişkin ders vermeye başladım."

"Çalışmak isteyen engel tanımaz"

Ravenstvo (Eşitlik) Engelli İn-

sanlar Birliği'nde engellilere örgü dersi veren Begaliyeva Şubat 2019'da Birlik tarafından açılan manikür ve makyaj kursuna katılıyor. Bu kurstan 30 engellinin mezun olduğunu söyleyen Begaliyeva, kursa ilişkin, "Kurs çok verimli geçti. Yaptığımız çalışmaları sosyal medyada tanıtıyorduk. Bir süre reklamlardan bize geri dönüş yapan müşterilerimizin evine giderek makyaj ve manikür yapıyordum. Evlere gittiğimde merdivenlerden çıkmak, manikür için gerekli olan özel lambaların olmaması gibi zorluklarla da karşılaşılıyordum. Ama asla vazgeçemedim ve pes etmedim. Keza çalışmak engel tanımaz." diyor.

Begaliyeva manikür ve makyaj kursunda gelecekte birlikte çalışacağı ve güzellik salonu işleteceği iş arkadaşı Cıldız İmanbayeva ile tanışıyor.

"Hemodiyaliz olmadan yaşayamam"

29 yaşındaki kronik böbrek hastası Cıldız İmanbayeva'nın 10 yıl önce kronik böbrek hastası olduğu doktorlar tarafından teşhis ediliyor. Hemodiyaliz olmadan yaşayamayacağını belirten İmanbayeva 7 yıldır haftada üç kez hemodiyalize giriyor. Bişkek'te bulunan bir meslek lisesinde ortaöğretimini tamamlayan İmanbayeva üniversiteye hazırlandığı sırada aniden rahatsızlanıyor. İmanbayeva'ya konulan ilk teşhis alerji oluyor. Daha sonra hastalığının doktorlar tarafından ağır grip olarak söylenmesi İmanbayeva'yı kısa süreliğine rahatlatırsa da bir süre sonra ciddi bir sağlık sorunu olduğunu anlıyor.

Babasını genç yaşta kaybeden kronik böbrek hastası İmanbayeva annesi ve 5 kardeşiyle birlikte hayatın tüm zorluklarına karşı yılmadan yaşam mücadelesini sürdürüyor.

"Çalışmak para kazanmaktan daha değerli"

İmanbayeva, Ravenstvo (Eşitlik) Engelli İnsanlar Birliği'nin açtığı makyaj ve manikür kursunda Roza Begaliyeva ile aynı sınıfı paylaşıyor. Kursun katılımcılarını Isık Göl'e kampa götürdüklerini söyleyen İmanbayeva burada tanıştığı bir makyözden yapay kirpik takmayı öğreniyor ve bu şekilde tam anlamıyla işi kavıyor.

Yaptığı işle mutlu olduğunu ve hastalığını unuttuğunu vurgulayan İmanbayeva: "Çalışmak, bir iş yapabilmek benim için para kazanmaktan çok daha değerli. Çünkü ben hayatımı ikiye bölüyorum. İlk bölüm hasta olmadan önceki ya-

“

Hayatımın ilk bölümde benim için öncelikli olan şeyler para kazanmak ve iyi bir mertebeye gelebilmektir. İkinci bölümde yani şimdi ise benim için öncelik sırası hayatımın her dakikasını daha verimli geçirmek.

şamım, ikinci bölüm ise hastalığımın sonraki yaşamım. Hayatımın ilk bölümde benim için öncelikli olan şeyler para kazanmak ve iyi bir mertebeye gelebilmektir. İkinci bölümde yani şimdi ise benim için öncelik sırası hayatımın her dakikasını daha verimli geçirmek. Pozitif bir insan olabilmek ve başka insanlara da yararlı bir birey olarak yaşam mücadelemi devam ettirmektir." şeklinde konuşuyor.

Rozayla Cıldız'ın yuvası

Ravenstvo (Eşitlik) Engelli İnsanlar Birliği'nin açtığı makyaj ve manikür kursunda tanışan Roza Begaliyeva ve Cıldız İmanbayeva birlikte bir güzellik salonu açmaya karar veriyor. "Bir Dünyö Kırgızistan" İnsan Hakları Sosyal Birliği'nin sponsorluğunu yaptığı güzellik salonu Ağustos 2019'dan itibaren faaliyetlerine başlıyor.

Kendi iş yerlerinde müşterilerine daha sağlıklı ve kaliteli hizmet verdiklerini belirten Begaliyeva, "Salona çeşitli insanlar geliyor. Kimileri manikür yaptırırken dertlerini anlatıyor, kimileri de param yok ama emeğimizin karşılığını emtia ile ödemek istiyorum diyorlar. Salonumuzun amacı kaliteli hizmet üretmek ve bütün engellere rağmen çalışmak. İleride bizim gibi engelli olduğu halde hayatın getirdiği zorluklara pes etmeyen gençlere mesleğimizi öğretmek topluma yararlı bireyler kazandırmak istiyoruz." şeklinde konuşuyor.

Orta Asya'ya özgü Kar Leoparları tehlike altında

HABER & TASARIM:
AYPERİ ABDULLAYEVA

Orta Asya'da adını üzerindeki gri halkalardan alan Ak ilbirs ve Kar Parsı olarak da bilinen Kar Leoparları nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya. World Wild Fund for Nature (WWF)-Dünya Doğayı Koruma Vakfı'nın açıklamalarına göre dünyada yaklaşık 4 bin kadar bulunan Kar leoparları, küresel iklim değişiklikleri, bilinçsiz yasadışı avcılık, hayvan ve kürk ticareti, doğaya gerekli özenin gösterilmemesi ve kar leoparlarının çiftlik hayvanlarını avlaması gibi nedenlerden dolayı soyunu kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya bulunuyor.

Dünya'nın en esrarengiz vahşi kedi türlerinden biri olarak tanımlanan kar leoparlarının neslinin yok olabileceği dünyaca tanınmış doğayı koruma alanında çalışmalar yapan WWF Vakfı'nın, 2015 yılında yayınladığı raporda yer alıyor. WWF'nin açıkladığı rapora göre, dünyada görülen küresel iklim değişiklikleri, bilinçsiz yasadışı avcılık, hayvan ve kürk ticareti, doğaya gerekli özenin gösterilmemesi ve Kar leoparlarının çiftlik hayvanlarını avlaması gibi nedenlerden dolayı kar leoparlarının sayısının giderek azaldığı belirtiliyor.

Anavatanları Orta Asya

Kar leoparları, kedigiller familyasının Panthera cinsinin bir üyesidir. Yapı olarak diğer vahşi kedilere oranla daha küçük yapıya sahip olan

Kar leoparları uzun kuyrukları, siyah benekli gri renkli halka şeklindeki derileriyle tanılıyor. Derileri Kar leoparlarının kayalık alanlarda kamufle olmasını ve soğuk havalardan korumasını sağlıyor. Geniş patilerinin yardımıyla sarp dağların yamaçlarında kara batmadan kolaylıkla yol alabiliyor. Kar leoparları uzun ve tüylü kuyruğunu sert geçen kış aylarında atkı göreviyle de kullanıyor.

Kükreyen diğer yırtıcı kedilerin aksine Kar leoparları hırlayarak iletişim kuruyor. Kar leoparları Afganistan, Butan, Çin, Hindistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moğolistan, Nepal, Pakistan, Rusya, Tacikistan ve Özbekistan gibi Orta Asya ülkelerinin sarp dağ eteklerinde yaklaşık 2 bin ile 6 bin metre yükseklikte yaşamlarını sürdürüyor.

Küresel ısınma, hayvan ve kürk ticareti

Doğal yaşam alanlarında 18 yıl ömür sürebilen Kar leoparları, özel yaşam alanlarında ise 21 yıla kadar hayatını sürdürebiliyor. Kar leoparları, WWF'nin açıkladığı rapora göre küresel ısınma, bilinçsiz yasadışı avcılık, hayvan ve kürk ticareti, doğaya gerekli özenin gösterilmemesi ve Kar leoparlarının çiftlik hayvanlarını avlaması gibi tehditler yüzünden neslini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalan hayvanlar listesinde yer alıyor.

Kuruluşun raporuna göre, Kar leoparlarını tehdit eden başka unsurlar da bulunuyor. Yaşadıkları dağlık alanların tahribatı ve küresel ısınma Kar leoparlarının sonunu hızla yaklaştırıyor. Bu hayvanların özellikle de Himalayaların doğusundaki yaşam alanı giderek daha fazla insan istilası altında kalıyor. Bu yüzden doğal avlarından olan Kar leoparları, yakınlarına yerleşen çiftçilerin hayvanlarına saldırıyor ve öldürülüyorlar. Kar leoparları ayrıca yasadışı ticaret için de avlanıyor. Kar leoparları, derilerindeki halka şeklindeki gri lekelerden paha biçilmez değerde kürk yapılabileceğini düşünen avcıların önemli bir hedefi haline dönüşüyor.

Son olarak 2013'te Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te Kar leoparlarının neslini korumaya ilişkin düzenlenen uluslararası konferansa, bu hayvanların yaşadığı ülkeler Afganistan, Butan, Çin, Hindistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moğolistan, Nepal, Pakistan, Rusya, Tacikistan ve Özbekistan katılım gösterdi. Konferansın sonuç bildirisinde Kar leoparlarının neslinin korunmasına ilişkin bu ülkelerdeki yasalarda iyileştirmeye gidilmesi ve 23 Ekim'in "Uluslararası Kar Leoparları" günü olarak ilan edilmesi kararları yer aldı.

HABER & TASARIM:
AKSAAMAY NAZARBAY KIZI

Düğün masrafları cep yakıyor!

Kırgızistan'da renkli düğün gelenekleri kültürel bir gösterge olarak yüzyıllardır sürdürülüyor. Kız istemede kalın (başlık parası) ile başlayan evlilik seremonisi şehir turu, fotoğraf çekimi, restoranda yemek ve eğlence ile devam ediyor. Ancak çağlar öncesinden gelen bu gelenekler bugün uygulandığında yeni evlenen çiftleri maddi olarak oldukça külfete sokuyor.

Düğünlerdeki lüks harcama miktarı halk arasında köylü-şehirli, zengin-fakir ayrımı olmadan her geçen gün artıyor. Geleneklerin getirdiği gereklilikler birbirinden geride kalmak istememe düşüncesi ile birleşince ipin ucu kaçıyor. İnsanlar arasındaki 'kimin düğünü daha güzel?' rekabeti öyle bir hal alıyor ki; sırf düğün yapabilmek için insanlar evlerini bile ipotek ettirmek zorunda kalıyor.

Daha düğün olmadan harcamalar başlıyor

Daha düğün olmadan hem erkek evi hem kız evi para harcamaya başlıyor. İlk olarak erkek tarafı kız istemeye gidiyor ve evliliğin gerçekleşmesi için olmazsa olmaz şartı; kalını ödüyor. Kalın Manas Destanı'nda da geçtiği üzere erkek tarafının gelinin ailesine verdiği bir düğün hediyesi. Kırgızistan'da bugün ortalama kalın 100 bin som (1450 dolar) civarı. Kız tarafı ise kızı verdiği beyaz eşya, yatak odası, mutfak malzemeleri ile çeyiz için kalın parasının kat ve kat fazlasını harcıyor.

Para harcamanın sınırı yok

Düğünün gerçekleşebilmesi için ayarlanması gereken birçok detay bulunuyor. Bu detaylarda para harcamanın elbette bir sınırı yok. Öncelikli olarak kızın ve erkeğin düğünde giyecekleri kıyafetler ile başlanıyor. Gelinlik ve damatlığın ortalama kiralama ücreti 50 bin som (725 dolar). Tabi ki kiralama seçeneğinin yanı sıra daha fazla para verip satın da alınabiliyor. Hatta gelinlik ve damatlık için yurtdışına çıkanlar bile olabiliyor.

Düğün ikramının olmazsa olmazı; at

Tüm hazırlıklar bittikten sonra düğün kızı anne babasının evinden alma töreni olan "kız uzatuu" ile başlıyor. Kız evine gidecek birbirine benzeyen araba konvoyu kiralanması olmazsa olmazlardan. Bu gelenek damada ortalama 70 bin soma (1000 dolar) mal oluyor. Kız evinde sofralar kuruluyor, dualar ediliyor ve küçük çaplı bir kutlama yapılıyor. Kız baba evinden alındıktan sonra, gelinin ve dama-

dın arkadaşları ile şehir turuna çıkılıyor. Şehir turunda atalara duyulan saygıdan dolayı özellikle tarihi yerler seçiliyor ve anıtlara buketler bırakılıyor. Buralarda hep beraber video ve fotoğraf çekiliyor. Tabi video ve fotoğraf çekilebilmek için ortalama 10 bin som (150 dolar) gerekiyor. Gençler eğlenirken aile büyükleri Kırgızlar için son derece önemli olan düğün davetinde ikram edecekleri atı dualarla kesiyor ve akşama hazırlıyorlar. Bugün Kırgızistan'da ortalama bir at 50 bin som (725 dolar).

Ev yerine restoranlar tercih ediliyor

Düğün merasimi ya damadın evinde ya da restoranda yapılıyor. Evde yapıldığında daha ucuz olsa da genelde restoranlar tercih ediliyor. Restoranda yapılan düğünün meblağının ne kadar olacağı düğüne davet edilen misafir sayısı ile ilgili. Kişi başı ortalama bin somdan olan davetli ücreti, 2 yüz kişilik bir düğünde 200 bin soma (2900 dolar) mal oluyor. Bir de bu kişiler davet etmek için davetiye

basılıyor. Davetiyeler için ortalama 5000 som (70 dolar) harcanıyor. Kişi sayısı belli olup davetiyeler dağıtıldıktan sonra sıra başta gelin ve damadın masası olmak üzere düğünün yapılacağı restorandaki masaların süslenmesine geliyor. Seçilen çiçeklere ve süsleme dekorasyonlarına bağlı olarak ortalama 35 bin som (500 dolar) gerekiyor.

Her şey misafirler için

Kırgız düğünlerinde düğünün tüm aşamalarını yönetecek, misafirleri yönlendirecek sunucu yer alıyor. Ünlü bir sunucu tercih edildiğinde oldukça fahiş fiyatların konuşulduğu sektörde ortalama bir sunuculuk hizmeti 21 bin som (300 dolar). Organizasyon sadece sunucu ile

bitmiyor. Damadın düğüne renk katacak ve misafirleri eğlendirecek şarkıcı ve müzisyenler için de ortalama 45 bin som (650 dolar) ayırması gerekiyor. Misafirleri şaşırtmak ve daha fazla eğlendirmek için dansçı seçeneği ise 8 bin som (115 dolar). Tüm bu harcamalar sonunda erkek evine düğün yapabilmesi için ortalama 600 bin som (8700 dolar) gerekiyor.

Geleneklerin gerektirdiği ve "hayatımda bir kere oluyor" mantığıyla en iyisinin istendiği düğünler, ortalama 16 bin som (230 dolar) geliri bir aileyi maddi sıkıntılara sokuyor. Son parasıyla, borçla düğün yapan gençler, hayatlarının en güzel yıllarında ya parasız kalıyor ya da yıllarını borç ödeyerek geçiriyor.

HABER & TASARIM:
ERKEAYIM TEMİRBOLOTOVA

Bir saatlik

gelin

Kırgız kültüründe kutlamaların ayrı bir yeri var. Düğün, doğum günü kutlamaları, çocuğun yürüme merasimi derken sayısız kutlamalarla, bayramlarla doludur. Tüm ailenin, eşin dostun bir araya gelerek kutlamalar yapması meşhurdur. Bu kutlamalarda masalar hazırlanan yemeklerle dolup taşar. Masadaki doluluk misafirlerin ne kadar önemseydiğinin göstergesi olur. Hal böyle olunca da ataerkil olan Kırgızlarda, bu kutlamalar evdeki gelinlerin yeteneklerinin sınılandığı bir ritüel haline gelir. Kimi zaman bu kutlamalar ev yerine restoranlarda yapılırsa da, yine de her iş gelinin kontrolündedir.

Her işi ben yapardım

Kendisi de gelin olan İndira Temirkanova bir evin tek gelini olarak oldukça zorlanır. Bu duruma bir çözüm yolu arar ve gelinlerin işini kolaylaştırmak için 'Bir saatlik gelin' (Kelin na ças) şirketini kurmaya karar verir. Bu konuda şirket kurucusu Temirkanova 'Yalnız gelin olduğum için her işi ben yapardım; masayı kurmak, yemek yapmak, masayı temizlemek, bulaşık yıkamak hepsi benim görevimdi. Çok yorulurdum. Hep derdim. Keşke birileri gelse benim yerime tüm bu işleri yapsa da, parasını versem diye. Sonra neden olmasın dedim ve böyle bir şirket açmaya karar verdim.' diyor.

Talep çok yüksek

Temirkanova 2016 yılında bir saatlik gelin işine başlıyor ve tahmin ettiğinden çok daha fazla rağbet görüyor. Temirkanova 'Gelin olarak üzerimize düşen bu ağır yükten tüm gelinlerin şikâyetçi olduğunu biliyordum ama yine de bu

işe başlarken bu kadar ses getireceğini kendim bile tahmin etmemiştim. İlke kez bir iş arkadaşımın evinde başladım bu işe. Sonra da ardı kesilmedi işlerimin. Böyle bir şeye o kadar ihtiyaç varmış ki; bir yıl sonunda ayda 200 binden 400 bin soma kadar para kazanır hale geldim.' diyor.

"Bir saatlik gelin projesi" "Ben Kırgızistan'ı Geliştiririm'de kabul edildi"

Başarılı bir yılın ardından Temirkanova, kurduğu şirket ile 2017 yılında 'Ben Kırgızistan'ı Geliştiririm' iş projelerine katılmaya karar veriyor. Sektördeki ihtiyacı karşılama ve sağladığı istihdam göz önüne alınarak projesi yetkililer tarafından da takdir ediliyor. Projesinin kabul edilmesi ile iş geliştirme adı altında 200 bin som kredi almaya hak kazanıyor. Temirkanova 'Proje kabul edildiğinde çok mutlu oldum. Aldığım yardımla yine işime yatırım yaptım; yeni malzemeler ve elemanlar. Zaten daha ilk işimden itibaren her geçen gün

kendimi, şirketi nasıl geliştiririm konusuna kafa yoruyorum. Sadece gelin ile başladığım işime zaman içerisinde aşçı, bulaşıkçı, şoför gibi elemanları da dahil ettim. Hatta gördüğüm talepler karşısında Dj ve fotoğrafçı bile aldım.' diyor.

Gelinler garsonlar gibi değil, evin gelini gibi giyinirler

'Şu an 'Bir saatlik gelin'de 25 kişi çalışıyor. Elemanlarımın aldıkları maaş hizmet ettikleri misafir sayısına göre değişiklik gösteriyor. Ortalama bir gelin 15 bin som (215 dolar), aşçı 25 bin som (360 dolar) alıyor diyebilirim. Şunu belirtmek isterim ki 'Bir saatlik gelin'i garson hizmeti veren bir yerden ayırmak gerekiyor. Bizim hizmetimizin özelliği işçiler evde işçi gibi değil, ailenin bir üyesi gibi davranır. Mesela gelinler garson gibi giyinmez. Bir Kırgız gelini nasıl giyinirse, elemanlarım da öyle giyinir. Gelinin görevi misafirler geldiği andan başlar ve onları uğurlayana kadar devam eder.'

“ Bizim hizmetimizin özelliği işçiler evde işçi gibi değil, ailenin bir üyesi gibi davranır. Mesela gelinler garson gibi giyinmez. Bir Kırgız gelini nasıl giyinirse, elemanlarım da öyle giyinir.”

HABER & TASARIM:
GULDONA AVAZBEKOVA

Kırgız milli içecekleri

Türkiye'nin Türk kahvesi, Fas'ın nane çayı, İrlanda'nın kahvaltılık çayı, Kahire'nin kakuleli kahvesi, Kenya'nın maziva lalası, Ukrayna'nın uzvarı. Bu liste böyle uzayıp gider. Bu içecekler tıpkı yiyecekler gibi ülkeden ülkeye değişip, kendine has tatlar sunmakta. Bu tatlar giderek artan gastronomi merakıyla, artık ülke sınırlarını aşmış, herkes tarafından bilinir hale geldi. Okuyacağınız bu haberle Kırgızistan'la özdeşleşen içecekleri tanıyıp, tadına bakmak ister misiniz?

KIMIZ

BOZO

CARMA

ÇALAP

Kımız

Kımızın tarihi çok eskilere dayanıyor. Kımız aslında sadece Kırgızistan'ın değil, diğer Türk devletlerinin de milli içeceği. İlk kez Moğolistan'ın göçebe kabileleri tarafından hazırlanan Kımız, şimdilerde başta Kırgızistan olmak üzere Orta Asya'da birçok yerde at çiftliklerinde üretiliyor. Bu içecek köpüklü, beyazımsı renkte. Tadı ise ekşi-tatlı. Kımız kısırac sütünün fermente edilmesiyle elde edilen bir içecek. Ancak her kısıracın sütünden kımız yapılmıyor. Kısıracın en az 2 kez doğum yapmış olması gerekiyor. Daha çok yaz aylarında oluşan bu içecek halk tarafından başlı başına bir ilaç sayılıyor. Öyle ki 19. yüzyılda tüberküloz tedavisi için bile kullanılıyor. Birçok derde deva kımız, iş veriminin arttırdığı gerekçesiyle özellikle ağır işlerde çalışan işçilerin favorisi. Kımızın bağışıklığı güçlendirdiği, kan basıncını arttırdığı ve vücudu temizlediğine dair yapılan bilimsel araştırmalar da bu görüşü destekliyor.

Carma

Arpa ve buğdaydan yapılan bu içecek sıcak yaz aylarında serinlemek için

tercih ediliyor. Koyun iç yağının kavrulup daha sonra arpa, buğday ve suyun eklenmesiyle uzun süre pişiriliyor. Daha sonra maya eklenerek içeceğin fermente olması sağlanır. Diğer ulusal içecekler gibi carmanın da bir çok faydası var. Kolesterolle iyi geldiği, vücudu temizlediği bilinen faydaları arasında.

Boza

Kırgız kültürünün simgelerinden olan boza kaynaklara göre bilinen en eski içeceklerden. Boza buğday, arpa, çavdar bazen de kenevir unuyla yapılıyor. Yapımında bir buçuk saat boyunca haşlanmış mısır irmiği koyu bir kıvam olana kadar kaynatılıyor. O kadar kaynatılıyor ki karışım neredeyse bir ekmeğin hamuru kıvamına geliyor. Genelde kış aylarında tüketilmesi alışkanlık haline gelen bozanın zamanı eylül ve mayıs ayları arasında. Bozanın kış aylarında yapılması boşuna değil. Bozanın tadı için müptelalarının yanı sıra faydaları için içenler de var. Eskiden tedavi amaçlı da kullanılan boza içinde bulunan demir, fosfor, sodyum, A, B2

ve E vitaminleri sayesinde birçok sağlık sorununa iyi geliyor. Ayrıca bozanın cilt güzelliğine de iyi geldiği inanılıyor. Hem cilt yıpranmalarını yavaşlatıyor hem de saç sağlığına iyi geliyor. Yine bir faydası da enerji verici olması. K vitamini deposu olduğundan, boza özellikle sporcular tarafından tercih ediliyor.

Çalap

Süt ile yapılan çalap Kırgız göçebelere ait ünlü içeceklerden. Çalap geleneksel olarak hazırlanan süzme yoğurda saf kaynak suyu ve tuzun eklenmesiyle yapılıyor. Burada önemli olan malzemelerden biri kaynak suyu. Kırgızistan'ın kendisine has gazlı kaynak suyu ile hazırlanan içecek, başka yerde hazırlandığında aynı tadı vermiyor. Süzme yoğurt inek ya da keçi sütünden yapılabilir. Çalap günümüzde özel bir firma tarafından sadece iç pazarda değil, yurtdışında da varlık gösteriyor. Caddelerde özellikle yaz aylarında neredeyse her yüz metrede bir çalap satış noktası ile karşılaşabilirsiniz.

"Değirmen ustası"

📷 Guliza Ernekova

Karakol, 2019

"Circus"

📷 Aziza Akumova

Bişkek, 2019

"Prova"

📷 Samara Mastanova

Bişkek, 2019

• KTMÜ adına sahipleri

Rektör Prof. Dr.
Sebahattin Balcı
Rektör Vekili Prof. Dr.
Asilbek Kulmırzayev

• Genel Yayın Yönetmeni

Prof. Dr. Hamza Çakır

• Yayın Koordinatörü

Doç. Dr. Aslı Yurdigül

• Sorumlu Müdür

Öğr. Gör. Dr. Gülzada
Stanaliyeva

• Çeviri

Arş. Gör. Dr. Topçugül
Narmamatova
Arş. Gör. Dr. Venera
Narinova

• Editör

Arş. Gör. Banu Erdoğan
Çakar
Arş. Gör. Zeki Okyay

• Gazete Tasarımı

Ravşan Abdullaev

• Yazışma Bilgileri

KTMÜ İletişim Fakültesi
Cal Yerleşkesi, Bişkek
Tel +996 (312)
492756/1164